

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

Гриценко І.С.

« 09 »

2023 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри готельно-ресторанної
справи та туризму

Протокол №12 від «31» травня 2023 р.

в.о. завідувача кафедри

Мельниченко С.В.

РОЗГЛЯНУТО

Гарант освітньої програми

Москвічова О.С.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ПРОЦЕСАМИ СУБ"ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітня програма «Управління туристичним та готельно-ресторанним
бізнесом»

Факультет (ННІ) Навчально-науковий інститут неперервної освіти і туризму

Розробники: професор кафедри, д.е.н., проф. Левицька І.В.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Опис навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Спеціальність	<i>073 «Менеджмент»</i>	
Освітня програма	<i>«Управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>150</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>5</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	<i>1 курс</i>	
Семестр	<i>2</i>	
Лекційні заняття	<i>10 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>10 год.</i>	
Лабораторні заняття	<i>-</i>	
Самостійна робота	<i>130 год.</i>	
Індивідуальні завдання	<i>-</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування знань та вмінь щодо забезпечення ефективного управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

– отримати цілісне уявлення про сутність процесного підходу до управління суб'єктами туристичної діяльності його особливості, класифікацію бізнес-процесів, а також категорійний апарат;

– засвоїти технології моделювання та процедури опису бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;

– набути здатностей моніторингу та контролю параметрів бізнес-процесів

суб'єктів туристичної діяльності;

- набути практичних навичок щодо вибору методів аналізу бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;
- формування вміння покращення бізнес-процеси суб'єктів туристичної діяльності;
- набути здатностей проектування бізнес-процеси суб'єктів туристичної діяльності;

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- основні поняття та спеціальну термінологію з управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності;;
- методи моделювання, статистичного контролю та опису бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;;

- методи ідентифікації проблем функціонування процесів;

вміти:

- впроваджувати процесний підхід;
- здійснювати документування процесів;
- визначати витрати на забезпечення якості процесів;
- аналізувати стабільність й точність, надійність процесів;
- здійснювати опис невизначених бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;;
- здійснювати моніторинг та контроль показників процесів;
- застосовувати статистичний приймальний контроль;
- обирати напрямки усунення проблем;
- впроваджувати коректуючі та попереджуючі дії;
- планувати діяльність з покращення бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;;
- впроваджувати технології покращення бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності;;
- здійснювати аналіз та контроль якості проекту.

Набуття компетентностей:

Компетентності ОП:

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі різного рівня складності у процесі навчання, із застосуванням базових теоретичних знань, розвинутої системи логічного мислення, комплексу теорій та методів фундаментальних і прикладних наук; здатність розв'язувати практичні проблеми організаційного, інноваційного, технологічного і науково-дослідного характеру, спрямованих на розвиток туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3 Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК5 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК2 Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК4 Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК5 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН3 Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН9 Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	тижні	усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Теоретичні засади управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності							
Тема 1. Загальні принципи управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності		15	1	1			13
Тема 2. Моніторинг та контроль параметрів бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		15	1	1			13
Тема 3. Бізнес-процеси суб'єктів туристичної діяльності сутність та класифікація		15	1	1			13
Тема 4. Інтернет-технології в управлінні бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності		16	1	1			14
Тема 5. Формування інструментарію застосування		16	2	2			12

1	2	3	4	5	6	7	8
інтернет-технологій в управлінні бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності							
<i>Разом за модулем 1</i>		77	6	6			65
Модуль 2. Моделювання бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності							
Тема 6. Особливості управління та моделювання бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		12	1	1			10
Тема 7. Методика оцінювання ефективності бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		12	1	1			10
Тема 8. Практичний інструментарій застосування реінжинірингу бізнес-процесів підприємств суб'єктів туристичної діяльності		17	1	1			15
Тема 9. Методика імплементації реінжинірингу бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		17	1	1			15
Тема 10. Проектування бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		15					15
<i>Разом за модулем 2</i>		73	4	4			65
Всього за курс		150	10	10			130

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні засади управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності		
1	Тема 1. Загальні принципи управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності	1
2	Тема 2. Моніторинг та контроль параметрів бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	1
3	Тема 3. Бізнес-процеси туристичних підприємств: сутність та класифікація	2
4	Тема 4. Інтернет-технології в управлінні бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності	2
5	Тема 5. Формування інструментарію застосування інтернет-	2

	технологій в управлінні бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності	
Модуль 2. Моделювання бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності		
6	Тема 6. Особливості управління та моделювання бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	1
7	Тема 7. Методика оцінювання ефективності бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	1
8	Тема 8. Практичний інструментарій застосування реінжинірингу бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	2
9	Тема 9. Методика імплементації реінжинірингу бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	2
10	Тема 10. Проектування бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності	2
Разом		20

4. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Класифікація суб'єктів туристичної діяльності;
2. Функції управління суб'єктів туристичної діяльності;
3. Система управління суб'єктів туристичної діяльності;
4. Складові системи управління суб'єктів туристичної діяльності;
5. Об'єкти управління.
6. Органи управління суб'єктів туристичної діяльності;
7. Інформаційна система суб'єктів туристичної діяльності;
8. Принципи управління суб'єктами туристичної діяльності;
9. Критерії якості управління організацією.
10. Процесний підхід.
11. Характеристики процесу.
12. Показники результативності процесу.
13. Порівняльний аналіз аналітичного і статистичного методів аналізу.
14. Охарактеризуйте точність та надійність, стабільність та продуктивність, керованість процесів.
15. Визначте ефективність процесу.
16. Вкажіть види процесів.
17. Ідентифікуйте ризики процесу, вкажіть показники ризику.
18. Який існує вплив процесів на оточуюче середовище?
19. Охарактеризуйте процес як ланцюжок функцій.
20. Визначте метрики процесів та їх атрибути.
21. Які існують методи виміру процесів
22. Вкажіть задачі і етапи контролю процесів.
23. Визначте види контролю, методи його здійснення.

24. Охарактеризуйте методи статистичного контролю бізнес-процесами суб'єктами туристичної діяльності
25. Опишіть методику розрахунку карт для індивідуальних значень та ковзних розмахів.
26. Які існують відмінності управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності інших сфер господарювання.
27. Визначте особливості сутності та класифікації бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності
28. Основні інтернет-технології в управлінні бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності
29. Переваги застосування інтернет-технологій у маркетингу суб'єктів туристичної діяльності
30. Організація веб-сайту суб'єктів туристичної діяльності
31. Процес реалізації туристичного продукту через он-лайн продаж.
32. Новітні технології, що дозволяють упорядкувати процес функціонування, зменшити час на обробку інформації та підвищити рівень ефективності управлінських рішень.
33. Основний перелік та послідовність реалізації основних бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності
34. Система ARIS.
35. Структуризація бізнес-процесу «Реалізація туристичного продукту».
36. Схема ефективного функціонування бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності
37. Етапи оцінювання ефективності бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності
38. Інструментарій застосування реінжинірингу бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності
39. Радикальний метод, спрямований на докорінне реформування діяльності суб'єктів туристичної діяльності
40. Світовий досвід практичного втілення парадигми управління бізнес-процесами.
41. Ефективність реінжинірингу бізнес-процесів від інноваційності та агресивності структурних змін у діяльності підприємства.
42. Ефективність управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності
43. Раціональна організація та забезпечення оптимального рівня продуктивності.
44. Орієнтація підприємства на підтримання високого рівня реалізації бізнес-процесів.

45. Підвищення конкурентоспроможності та забезпечення конкурентних позицій на ринку туристичних послуг та основних і додаткових послуг, які надають готелі та заклади ресторанного господарства.

5. Методи навчання.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1) в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація);

2) в аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні);

3) в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача;

4) в аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові бали за реферати, статті, тези);

5) в аспекті самостійної діяльності: навчальний модуль: питання типу «есе»; вибіркові тести.

6. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна індивідуальна робота студентів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, виконання курсової роботи та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни «Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамен та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних

білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни «Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності» й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Екзамен – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації). За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський.

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Управління бізнес-процесами суб'єктів туристичної діяльності» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

8. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$

9. Методичне забезпечення

Сторінка дисципліни в Elearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id>

Рекомендовані джерела інформації

– основна:

1. Мельниченко С.В. Управління бізнес-процесами в туризмі: монографія / С.В. Мельниченко, К.А. Шеєнкова. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 264 с.

2. Ареф'єва, О. В. Бізнес-процеси підприємств сфери послуг: фактори, формування, конкурентноспроможність [Текст] : [монографія] / О. В. Ареф'єва, Т. В. Луцька; Європейський ун-т. –К. : Вид. Європейського ун-ту, 2009. – 96 с.

3. Гелей Л. О. Управління бізнес-процесами підприємств роздрібною торгівлі [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Гелей Людмила Олегівна ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. комерц. акад. –Львів, 2014. – 21 с.

4. Лепейко Т. І. Реінжиніринг бізнес-процесів : навч. посібн. у схемах і таблицях / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. –Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 80 с.

5. Полінкевич О. М. Управління бізнес-процесами в системі інноваційного розвитку підприємств [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / Полінкевич Оксана Миколаївна ; Хмельниц. нац. ун-т. –Хмельницький, 2015. – 40 с.

6. Ситник Г. Класифікація бізнес-процесів підприємства торгівлі на основі процесного підходу / Г. Ситник // Аналітично-інформаційний журнал "Схід". –2012. № 5 (119). – С. 54-61.

7. Степанова Н. І. Реінжиніринг бізнес-процесів як інструмент покращення економічного стану підприємств / Н. І. Степанова // Управління розвитком. –2013. – №20. – С. 22-243.

8. Управління якістю бізнес-процесів на підприємстві : монографія / Л. Г.Шемаєва, К. С. Безгін, К. Г. Наумік, В. В. Ушкальов. –Х. : ХНЕУ, 2009. – 239 с.

9. Чалий С. Ф. Автоматизоване управління бізнес-процесами (моделі, методи і технології) [Текст] : автореф. дис... д-ра техн. наук: 05.13.06 / Чалий Сергій Федорович ; Харківський національний ун-т радіоелектроніки. –Х., 2007. – 32 с.

Інтернет-ресурси:

19. Автоматизоване управління бізнес-процесами підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inteltech.kiev.ua/uk/blogs/avtomatyzovane-upravlinnya-biznes-procesamy-pidpryyemstva>.

20. Бізнес-процеси та документообіг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intalev.ua/ua/services/bp/>

21. Комплексне управління бізнес-процесами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kubp.com.ua>.

22. ARIS community website [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ariscommunity.com>.

23. Business Process Model and Notation [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.bpmn.org>.

24. ELMA BPM // [Electronic resource]. – Access mode: http://www.elma-bpm.ru/product/bpm/modeli_bisnes.html.

25. IDEF, Integration DEFinition methods [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.idef.com>.

26. ISO 9001:2000. Quality management systems –Requirements
[Electronic resource]. –Access mode:
http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=21823.